

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין אלתא מערכות בע"מ לבין רפא"ל

1. פתח דבר

ביום 22 בדצמבר 2004 הוגשה בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין אלתא מערכות בע"מ (להלן: "**אלתא**") לבין רפא"ל – הרשות לפיתוח אמצעי לחימה (להלן: "**רפא"ל**") בדבר שיתוף פעולה בייצור, שיווק ומכירה של מרכזי פענוח ניידים מאוחדים (להלן: "**מרפ"מ**").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. בשל הנימוקים שיפורטו להלן ובכפוף לתנאים המנויים בסיפא להחלטה זו, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**").

2. ההסכם

2.1 הצדדים להסכם

אלתא היא חברה פרטית, בבעלות מלאה של התעשייה האווירית לישראל בע"מ. אלתא עוסקת במחקר, פיתוח, ייצור ומכירה של מגוון מערכות ומוצרים מתחום האלקטרוניקה הצבאית בהם ציוד תקשורת וציוד לוחמה אלקטרונית.

רפא"ל היא חברה ממשלתית העוסקת במחקר, פיתוח, ייצור ומכירה של מערכות לחימה מתקדמות ובהן טילים מונחים, כלי טיס, מערכות אלקטרו-אופטיות, מערכות וציוד הגנה, ציוד תקשורת וציוד לוחמה אלקטרונית.

2.2 עיקרי ההסכם

עניינו של ההסדר הוא בשיתוף פעולה בלעדי בין הצדדים לו בפיתוח, ייצור, שיווק ומכירה של מרכזי פיתוח ניחים מאוחדים (מרפ"מ), המותאמים ספציפית לדרישות צה"ל. פיתוח מערכת זו נעשה ביוזמת משרד הביטחון, אשר בחר באלתא כקבלן ראשי לביצועו (בפטור ממכרז). המרפ"מ מפענח מידע מודיעיני חזותי המופק ממקורות מודיעיניים שונים ממספר חיישנים (סנסורים),

הנישאים על גבי פלטפורמות שונות, ומאלמנטים מודיעיניים נוספים. המרפ"מ מורכב ממספר מכלולים עצמאיים שפיתוחם יחולק בין הצדדים. לכל צד להסכם רשיון מוגבל בזמן ומשוחזר מתמלוגים לעשות שימוש בידע שבבעלות הצד האחר, לצרכי ההסכם. על פי ההסכם, הרווחים הצומחים מכל עסקה מחולקים באופן שוויוני בין הצדדים.

תקופת ההסדר חמש שנים ממועד כניסתו לתוקף והיא ניתנת להארכה בהסכמת שני הצדדים.

3. השפעת ההסכם על התחרות:

3.1 המיזם המשותף נשוא בקשת הפטור עניינו שיתוף פעולה אופקי בין מתחרים בתחום מערכות פענוח חזותי ובתחומים נוספים בענף האלקטרוניקה הצבאית. שיתוף הפעולה המוצע חולש על תחומי המחקר והפיתוח, הייצור והשיווק ועיקרו בהתחייבות הצדדים שלא לפעול, במישרין או בעקיפין, בפרויקט כלשהו בתחום המרפ"מ אלא במסגרת המיזם המשותף. התחייבות זו אינה חלה על מספר פרויקטים, שבעניינם כבר נחתמו או עתידים להיחתם הסכמים עם צדדים שלישיים בתחום המרפ"מ ואינה חלה על שיווק חיישנים.

התועלת הצפויה משיתוף הפעולה נשוא בקשת הפטור הוא שילוב הידע והמומחיות של שני הצדדים למיזם. על פי הנטען בפנינו, שילוב יתרונותיהם היחסיים של הצדדים בגיבוי משרד הבטחון, צפוי לייעל את תהליך פיתוחו של מענה טכנולוגי אופטימלי לדרישות משרד הבטחון תוך צמצום העלויות הקשורות במחקר ובפיתוח וריכוז וייעול מאמצי השיווק בעולם. לצמצום העלויות חשיבות מיוחדת נוכח הרגישות הבטחונית הכרוכה בפרויקט מסוג זה, המגבילה את היכולת לשווק את המערכת במדינות זרות.

3.2 מערכת המרפ"מ אינה מיועדת ליישומים אזרחיים ומשרד הבטחון הוא הצרכן היחיד שלה בישראל. בהעדר לקוחות אחרים למערכת המרפ"מ בישראל ונוכח היותה פרויקט ייעודי של משרד הבטחון, התפור לפי מידותיו של המשרד ומותאם לדרישותיו, נראה כי שיתוף הפעולה, כשלעצמו ובפני עצמו, אינו מעורר חששות מהותיים לפגיעה של ממש בתחרות בתחום המוצר.

3.3 מחוץ לתחום המוצר עשוי להתעורר חשש תחרותי כתוצאה מעצם שיתוף הפעולה בין רפא"ל ובין אלתא ובעלת השליטה בה, התעשייה האווירית¹. חשש זה מתמקד בצינון התחרות בין הצדדים בתחומי פעולה אחרים ובקיומו של ערוץ הידברות בין הצדדים.

3.4 עצמת החשש לצינון התחרות בין הצדדים בעטיו של המיזם המשותף מופחתת במידה רבה בשל הנתח הזעום שהוא תופס בהיקף פעילות כל אחד מהצדדים ועל רקע קיומה של תחרות ביניהם בתחומי פעילות אחרות בתחום הבטחוני. תחומים אלה, התופסים נתח משמעותי יותר בעסקיו של כל אחד מהם וחשיבותם לצדדים רבה בהרבה מאשר תחום

---

¹ ר' הי"ע 465/95 דטה קאר נ' הממונה על ההגבלים העסקיים, פ"מ כו(6) 146, בו נקבע מפי השופטת נאור כי "כעקרון כל מיזם משותף שולל מהצדדים את החופש להתחרות בו, אף אם אין בהסכם ההקמה הגבלה מפורשת על התחרות".

שיתוף הפעולה הנוכחי. נתון זה מפחית במידה רבה את החשש שהתחרות בין הצדדים מחוץ לפרויקט המרפ"מ תיפגע.

3.5 חשש אחר העולה מן ההסכם נוגע לישיבה משותפת של נציגי הצדדים בועדת היגוי, המופקדת על ניהול הפרויקט ומפקחת על ביצועו ובמנהלת פרויקט, הממונה על ידיה בהתאם לכל הזדמנות עסקית ואחראית לניהול הפעילות הדרושה להבטחת זכייה בה. הקרבה והעניין המשותפים צפויים להביא, במתכוון או שלא במתכוון, ליצירת ערוץ הידברות בין הצדדים ולחילופי מידע המקימים חשש לפגיעה בתחרות בין הצדדים המתחרים ובין מי מהם לבין צדדים שלישיים.

3.6 באשר להעברת המידע במסגרת ההסכם, הרי שכל צד למיזם אחראי באופן עצמאי ונפרד לפיתוח מספר מערכות שישולבו במוצר הסופי, בהתאם ליכולותיו ולנסיונו בתחום. הידע המועבר במסגרת ההסכם חיוני לשילוב המערכות השונות, המפותחות על ידי לכל אחד מהצדדים והתאמתן לפעולה משותפת. העברת ידע זו חיונית לניצול יתרונו היחסי של כל אחד מהצדדים במסגרת המיזם המשותף ולשילוב המערכות השונות למערכת משופרת אחת תוך חסכון בעלויות.

3.7 כדי למזער את החשש התחרותי הנובע מן הישיבה המשותפת בועדת ההיגוי ובמנהלת הפרויקט, מותנה מתן הפטור בעמידה בתנאים המפורטים להלן:

(1) הצדדים לא ישתפו פעולה אלא בנושא המיזם (המרפ"מ) ונציגיהם לא יחליפו מידע אלא בנושא זה וככל שהדבר חיוני לביצוע תפקידם על פיו. חילופי מידע יתועדו על ידי הנותן והמקבל בציון מטרת ההעברה;

(2) בין הצדדים לא יועבר מידע בתחום המיזם המשותף שעניינו עלויות, מכירות, רווחיות או תמחור של מוצר ממוצריהם שאינו נוגע במישרין למיזם המרפ"מ או הכרחי לקידומו. העברות כאומר תתועדנה;

(3) בישיבות ועדת ההיגוי ומינהלת פרויקט לא יידונו עניינים שאינם נוגעים במערכת מרפ"מ באופן ברור וישיר ולא יועבר מידע בתחומים אחרים;

(4) בישיבות ועדת ההיגוי ומנהלת הפרויקט יתועדו הדיונים בפרוטוקול מפורט ומלא, החתום על ידי עורך דין שנכח בישיבה, המכיר את מהות העסקה ומצוי בתנאים המפורטים בסעיף זה. לבקשת הממונה על ההגבלים העסקיים ימציא כל אחד מן הצדדים להסכם את הפרוטוקול האמור לעיון הממונה.

3.8 למען הסר ספק, יודגש כי פטור זה מתייחס אך ורק לשיתוף פעולה, לרבות העברת מידע בין הצדדים, החיוניים לפיתוח המוצר המוזמן על ידי משרד הבטחון, לייצורו או לשיווקו בחו"ל.

5. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש. תוקפו של פטור זה חמש שנים מיום מהיום.

אין בהחלטה זו כדי לפטור שיתופי פעולה או הסכמים עתידיים בין הצדדים מהצורך בפטור ספציפי או באישור בית הדין.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרם

הממונה על ההגבלים העסקיים

ירושלים, יד אלול, התשס"ה

18 ספטמבר, 2005